

מדינות

והשבוע בנושא תודה / עלון מס' 1 פרשת ויחי

מורה מחליפה

סיפור שטח במבט אחר

מצאתי את עצמי בצומת מביך: בטוחה שזה אכן זה, אך אין לי שום הוכחה לכך. מה עושים?

הכל התחיל בזה שהבנתי שבכיתה ישנה רביעייה מסוימת שלומדת יחד למבחנים. ארבעתן קוצרות מאה חלק, בלי אף שאלת רשות ובלי שאלות בשעת המבחן. ביניהן עוברות קריצות וצחוקים, והחוש השישי שלי קלט שיש כאן משהו מעבר... הן לא למדו לבד. הייתה חמישית איתן, אלישבע.

אלישבע, כך סוכם בהנהלה, מקבלת לפני כל מבחן את טופס המבחן וכך היא מתכוננת אליו. לפי רמת כישוריה ויכולותיה, זו הדרך היחידה שלה לצלוח את המבחן עם איזשהו ציון ממוצע. העסק תמיד עבר באופן חלק ובחשאי מוחלטת, אך הפעם ממש נדמה לי שמשהו בתהליך השתבש, וטופס המבחן כנראה נחשף גם לרביעיית החברות לפני המבחנים.

הוכחה ברורה לחשד - אין לי, אך חשד חזק קיים, וברור שהתופעה מחייבת בדיקה ועצירה.

עד שה' הבריק לי רעיון: המבחן הקרוב הוא בהיסטוריה. אלישבע מקבלת אותו ממני יום קודם, כמוכן עם תזכורת שהוא לא עובר לאף אחת... והתופעה חוזרת על עצמה: כל הארבע מגישות טופס מבחן מושלם ללא רבב וללא קשקוש, קריצות נסתרות וחדש שמתגבר...

כעבור יומיים, אני מזמנת את הארבע לחדר סגור, מספרת שבדקתי את המבחנים שלהן והם נראים מצוינים. אני רק רוצה להיות בטוחה לגמרי עם הציון, אז הנה, הכנתי להן שאלון עם מספר שאלות מהחומר למבחן. הן מוזמנות להשיב על השאלון עכשיו, ואני ארכיב להן ציון מהציון של המבחן שהן פתרו יחד עם הציון על השאלון הנוכחי.. ההלם שלהן עמוק והזעזוע היסטורי: "אבל המורה, למה?

למה מגיע לנו מבחן חוזר? ועוד בפתאומיות? אם ידענו במבחן המקורי - תני לנו ציון לפי זה!"

ואני? "מקסימות, הרי השבתן מצוין על השאלות במבחן, זה אומר שאתן שולטות היטב בחומר הנלמד. אז בבקשה, תוכנה לי שאתן אכן יודעות".
[שאלות שלא הוזכרו במבחן]

הארבע מגרדות ידע בתסכול ומתאמצות לענות, אך לא מצליחות להשיב. אני כבר מתחילה לזרוז אותן לקראת סיום, כבר חלק מספיק זמן...

וכאן זה נסדק: מרגלית מחוירה, נעמי זעה על מקומה באי נוחות, והתסכולים מחליפים את מקומם בבושה מוחשית. אני מחליטה לקחת צעד קדימה: "תנחנה לשאלון. אתן יודעות למה התכנסנו כאן? למה דווקא אתן?"
- גמגום לא ברור...
"יש לכן השערה מה הציון שקיבלתן במבחן?"
כולן יחד: "מאה", ומיד קולטות את הטעות, ומסמיקות נואשות.
- "למדתן ביחד למבחן?"
- "כן"
- "רק אתן, או יחד עם בנות נוספות?"
ופתאום זה נשבר להן, והן מעצמן משתפות אותי:

"אבל המורה, מה יכלנו לעשות? היא ממש התחננה ללמוד איתנו, ופתאום הביאה לנו את הטופס של המבחן. היה קשה להתגבר, זה כל כך מפתה..."
- "וזה פעם ראשונה שזה קורה?"
שקט.

הובלתי את השיחה למקום מבין, מלמד ומחכים. נוצרו הסכמים חדשים. ובס"ד, הבעיה טופלה במקסימום רגישות ובמינימום רעשי רקע מזיקים.

אמא של נעמי הפתיעה אותי בטלפון: "המורה, חייבת לך

”
המורה,
חייבת לך תודה.
שמעתי מנעמי
על הניסיון שהן
נפלו בו ועודדתי
אותה לפנות
אליך לקבל עזרה
”

הוראה מגבוה ווארט מגביה לפרשת שבוע הודאה על הרעה?

אף אחת לא מזמינה לחייה פרקים קשים, ואם אנחנו חלילה נתקלות בהם זה לא משתדך לנו ביחד עם המושג הודאה...

פרשת השבוע מפתיעה אותנו שכן, אפשר, ואפילו כדאי, להודות על הרעה. והנה ההוכחה: "מאשר שמנה לחמו ו...יתן מעדני מלך"

מאשר- לשון תהילה.

שמנה- לשון שממה.

כאשר אנחנו במצב של 'שמנה לחמו', הפרנסה ומשאלות ליבנו הם בבחינת שממה, ריקנות וחוסר הגשמה,

אבל אנחנו שמות עצמינו במצב של-

'מאשר'- מצב של תהילה והודיה לה', אז:

והוא יתן מעדני מלך- יושפע עלינו שפע של ברכה וטובה!

וואו, זה נשמע מופרך, פרך, אבל זה בוודאי שווה.

[בת עין]

גזרי ושמרי:

זה לא שאנשים שמחים -
תמיד מודים על מה שיש
אלא אנשים שמודים על
מה שיש - הם תמיד שמחים.

מורת הוראה הלכה למעשה בסוגיות ההוראה

תודעות

כולנו מודות, זה נחמד שהן מודות. לא מתאים לנו להיות המורה הקלאפטע שמתחננת לתודה, נכון?

מידת הכרת הטוב היא נכס לחיים, כיצד נתווך אותה?

מורת התודות: דוגמא אישית. במקום להמשיך לתלמידות משלים על כוח התודה ועל הכרת הטוב, מורה ממחישה את מידת הכרת הטוב בהתנהגותה הטבעית, בכך שהיא מודה בנעימות ובקביעות, בהזדמנויות מתאימות.

מכונת תודות: הרחבנה! ההבדל בין תודה אוטומטית לתודה משמעותית הוא הבדל עצום. בתודה כנה אנו מפרטים על מה אנו מודים, מדגימים מה קיבלנו, מה הרווחנו, ממה נהנינו. נותנים את הדעת לאזן בטקט בין השתפכות מוגזמת לקמצנות מדודה.

קרבן תודה: אפשרנה שיח סביב משמעות התודה וההפרדה בין קרבן לתודה. חדדנה הבדלים בין הוקרה, הערכה, שבח, תודה, ריצוי, חנופה. הזמנה העלאת אסוציאציות, תגובות ורגשות. בטוחה שתופתענה!

תודה - לא. לא! מודים לך? אל תתחמקי... זה הזמן הכי טוב להנחיל לעם פרק בקבלת תודה! בחיוך, בהערכה, בענווה ובנכונות.

תודה שאתן קוראות אותי
אודה גם למשובים שלכן...
תודה שאת קיימת!

יוכבד רייך

מילה של יוכבד רייך: לקבל תודות על מחוות ופינוקים לתלמידות - זה נחמד, אבל לא חדש. לקבל תודה על עונש - זה מפתיע. אבל בעצם, אם גם העונש והגישה יהיו תמיד מכוונים לטובת התלמידה ולתועלת העניין, נשים לב שגם על כך הן מודות: התלמידות, האמהות, והתוצאות המבורכות.

תודה. שמעתי מנעמי על הניסיון שהן נפלו בו ועודדתי אותה לפנות אליך לקבל עזרה, אך מחשש החברות היא לא הייתה מסוגלת. התפללנו שתעלי על זה, אבל בדרך מכובדת שלא תשפיל אותן יותר מדי, וב"ה עשית את זה כ"כ חכם ועדין! והתודה הגדולה שאנו חייבים לך, היא על תזירת הבעיה המורכבת תוך שמירה מקסימלית על כבוד התלמידה ששגתה..."

היי לך, כאן יוכבד רייך ורציתי להודות על שקראת את הסיפור ששיתפתי איתך! חשוב לי להגיש שאמנם הסיפורים הינם אמיתיים אך הדמויות, המקומות והקישורים שונו והוחלפו על מנת לשמור על כבוד ופרטיות הדמויות שהיו בסיפור האמיתי. **ודבר קטן נוסף, יש לך סיפור מרתק שיכול להתאים למגזין 'מדליות'? אשמח שתשלחי לי!**

מיומנה של המורה שירה הלו, המורה? תודההה/ מירי העכט

כשהטלפון שבור
אבל את יכולה
והיום גם יודעת,
לומדת כל יום מחדש
לשמוע אותי
גם מטלפון שבור
ואולי יום אחד נרכוש ביחד,
את ואני,
קו חדש, נקי, טהור
ואני אתקשר ואתקשר
בקו כשר
היישר ללב
ושולחן יעמוד
ודלת תיסגר בנחת
ואני אלמד
ואת תמשיכי לשמוע
קווים קווים של תלמידות
ללטף אותם בלחש
להבין אותם
גם כשהקו שבור סגור
תודה!

טלפון שבור
היום כשנכנסת לכיתה
ניסיתי להתקשר אליך
אבל הטלפון שלי שבור
הקו עקום
וגם סגור
וממתינה
תפוס בהרהורים על מה יהיה ואיך
ואם יום אחד אוכל לחייך.
וניסיתי שוב להתקשר אלייך:
הפכתי שולחן
טרקתי ת'דלת
רציתי שתשמעי אותי
גם אם הטלפון שלי שבור
שתנסי להבין משברי מילים
מחלקי משפטים
מהקצב שבו אני סוגרת את הקלמר
מהזווית של הקוקיות שלי
תסיקי מסקנות
תעשי משהו!
אני לבד
אף אחד לא יכול לשמוע אותי

אודות מדליה:

מדליה,
בהנהלתה של יוכבד רייך,
מתמחה בהובלת מצוינות
דרך מפגשי העצמה והנחיה,
יצירת חוויות חינוכיות
ופיתוח תוכניות מותאמות.
המומחיות והייחודיות
שיוכבד רייך מגישה תחת
המותג 'מדליה' משלבת
הנחיה מקצועית עם פיתוח
פדגוגי יצירתי, ומעניקה
למוסדות וארגונים כלים
מעשיים להצלחה בדרך
קלה ומהנה.
ומילה למנהלות ורכזות:
הליווי השנתי של מדליה
הוא המפתח שלך ליצירת
שינוי משמעותי מעצים,
ממתג ומתמשך במוסד
הלימודים או הארגון עליו
את אחראית.

מדליה כיתתית

מוזמנת לאתגר את התלמידות בפיצוח כיתתי,
ולהעניק מדליה למתאמצות!
פתרונות יופיעו בס"ד בעלון בשבוע הבא
את הרמזים כדאי להוסיף רק אחרי נסיונות פיצוח.

בשבוע של מפגשים משפחתיים בפרשה, החידות תעסוקנה בנושא המשפחה

כיתות א-ד:

גילה היא הבת של ד"ר לוי,
אך ד"ר לוי הוא לא אביה של גילה,
איך זה יכול להיות?

כיתות ה-ח:

נולדנו באותו יום, באותה שעה,
באותו חודש ובאותה שנה ואנחנו
לא תאומים.

תיכון:

יש לי ענפים ושורשים
אין לי עלים ופרחים
יש פירות, לא אכילים
רמז: אני גדל עם הזמן, ואני לא צמח

פתרונות החל משבוע הבא בס"ד,

כיתות א-ד:

כיתות ה-ח:

תיכון:

פיתוח
פדגוגי

ליווי מדליה
שנתי

הנחיות
ותוכניות

מפגשי
העצמה

מדליה

מרחב דינמי להנחיה יצירתית הוליסטית